

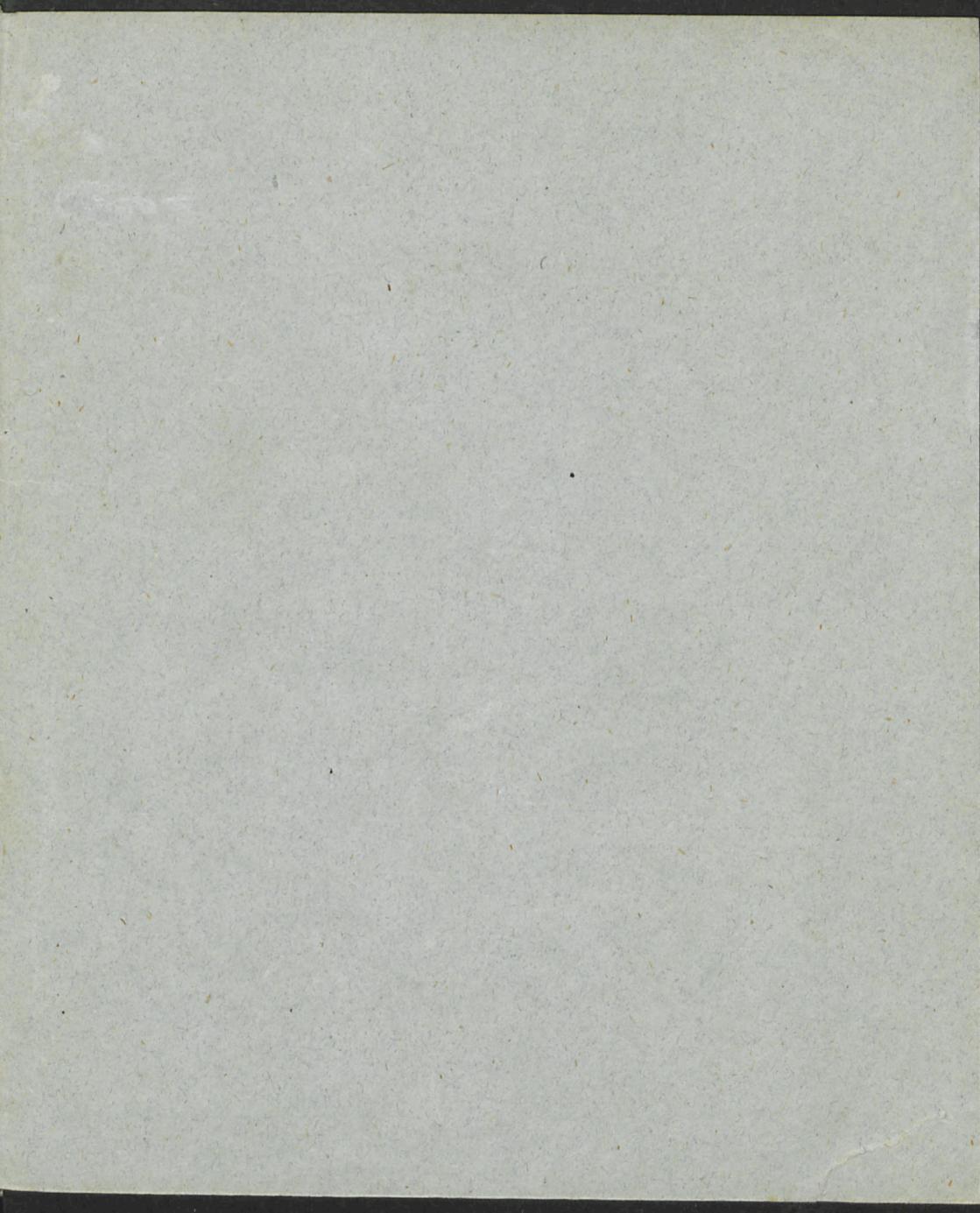
6460

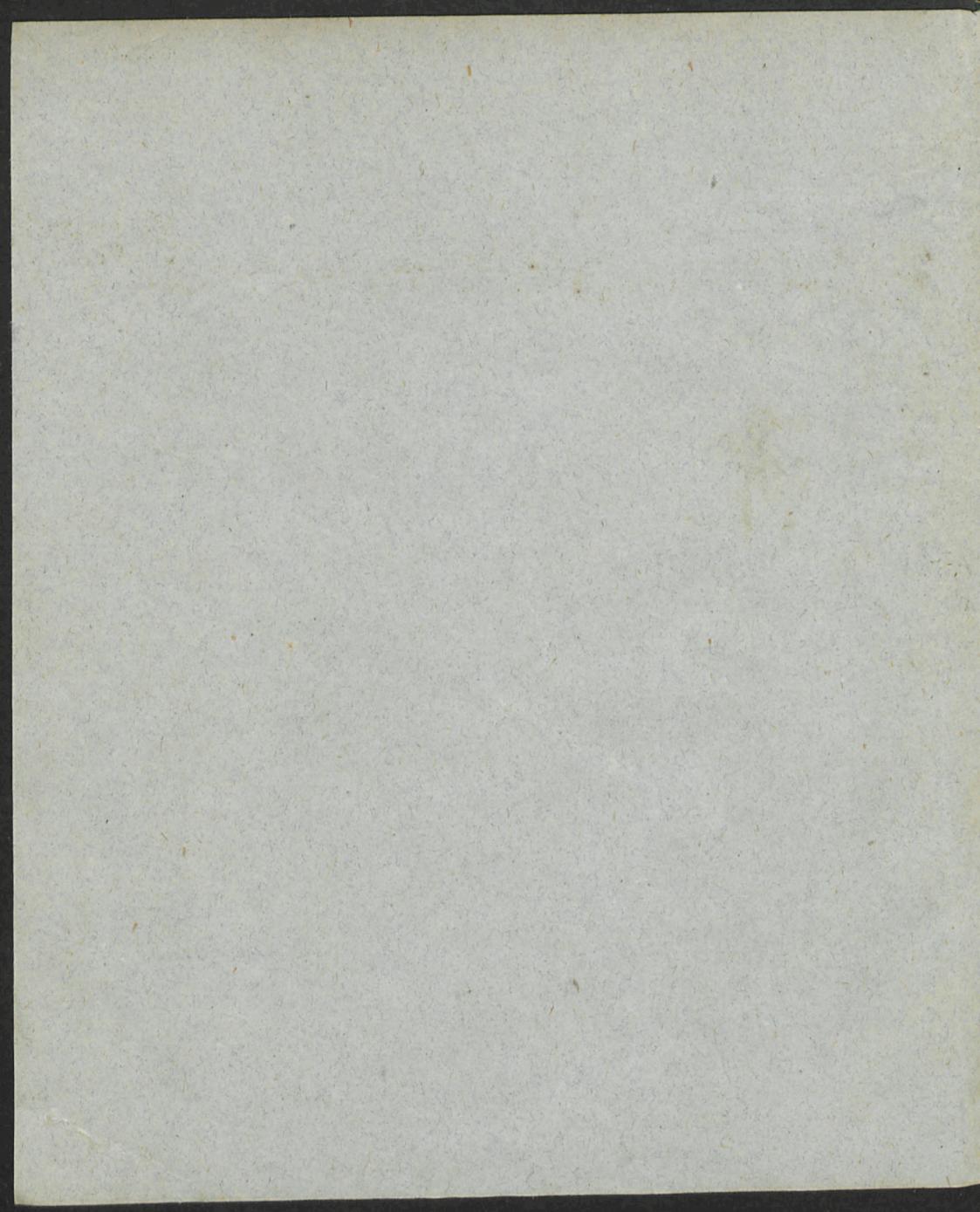
BIBLIOTEKA
Zakł. Nar. im. Ossolińskich

XVII

68

CO ZA POZYTKI KORONA POLSKA ODNIO. SLAZ PRVSKIEY WOYNY

Z GVSTAWEM.

Dziwneś sie podobno na taki Tytuł / y snadz rzeź
osieß / iż czute vo tego czasu ze pożyciu Pruska Ziemią / gdy
Miasta spustoszale / Młodieności do sejtu popalone / pola
heroskie y Role nigdy buyni pustkami y odleglizem bez Oraczow leża.
Ja przecle stoje przy eym mocno / że tako przytlerzu Koza / tak prz
tych nieosłacowanych głodach znayduja sie pożytki wileśnie / Ktore sę za
sem głodom wyrownać mogą. A ja te:

Uaprzd. Ależ rozmaitemi przykładami nćuezyli nas tego 370
stępkowię; że nigdy nie trzeba lekkiem y mniemaniem ludzkiem podłyim
nieprzyjacielen gąrdzić (gdyż y mol/ rzecz drabna/ Kościowna fatał
y piege za czasem zepsute: y długowieczny bab bez śicklery od robaczkę
ktory sie w nim rodzi wpada:) jednak świrzy a damowy pokazał
przykład idśnie/ że contemptus hostis wielkie często skody przynosi.
Iweli Gustaw niektórych Sledzien/ y zwielka ochota przeciwko nies-
mu idac wspominali sobie/ iako często w J flancie tego Orca Cäs-
rołt mala garśćka nowski gromilli/ y tym bązley obawiali się/ żeby
snadż przestrzążony wstecz do stonych swoich Kratów nie uplynął. Al-
szel ten Sledż obronił się in Balenam, y po Prusach tako po merzu
velificantem Dissidentium y Massz zbrodliwych perfidiā: tandem per
Tractatus Reipub: ignominiosos, xerario suo bene referto wypadł
cum impetu do Niemieckiej Ziemi. Wiemci żec wiele innych przya-
czyń bylo/ dla ktorych nie moglisny znaleźć tak liddalskiego na pocza-
tku nieprzyjaciela: atoll y ten contemptus hostis & animus supe-
rioribus victoriis elatus, magnum fuit ad repellendum hostem im-
pedimentum. A zwłaszcza iż iako o Bugu ieden Philezoph powie-
dział: Ta wonieble lego zabawka/ aby pysne poniziat.

Powtore: y ten pożycie nlemissy / Źe nas Gustaw nalczył mo-
rem bellandi Hollandicum, którego teraz niemal wysocy pospolicię
zajmująca. Uliż żołnierz dzielność swoje præfert w polu / vbi est
Theatrum virtutis & gloria: i też myśl położowac / kiedy w silenym
bosem zwierzy się z nieprzyjacielem / karet pede pes, densusque viro
vir. Czudzostwem zas non tam cruento Marte & aperto falso cimi-
talis, fossis, vallis, y insermi Punstami wolenayni / Kopis sie tako
kreti złemio. A zatis fali gdzie tedy na woynie solertia & dolus
mato dobry plac y scerke polu. Dla tego Lefanber wiliki Rycerz
Lacedemoniski rabił Leonino spolio, vulpeculæ pelleme esse assuen-
dam. Trziba y mocy trzeba y stuć na woynie: gdyż dolus an vir-
tus, quis in hoste requirat?

Przecież: obaczylismy na abo; iako że Kscezypesp. sine æra-
rio publico, gdyż to iest vnicum & extremum præsidii, przes kiego
nulla vñquam bene ordinata Respub. floruit. Już byl wzial Gustaw
Brunzberg/ ostatek per pruditionem Elblag/ geterwaly sie druz-
gle Małsz in occursum liberatori & vindici Dissidentium sectæ, &
w nas dopiero deliberatoriæ na Scymiki wychodzą / ieliż pozwoić
pobery na woynę/ consultu. Uteh żeby ieno ærarium publicum
bylo / wnetżebi post consultationes subitas zebrał Herman Wojsko
y malis impendebibus lachnobi obuiaret. Dylronać to bardo w mitem
że maliac tak barwno w reku neruum belli perpetuum, y to Amalthea
cornu, nie zająwaliśmy go / abo rączey diuersis mediis & modis
ærarij publici stabilendi occupati, nie postrzegli. Jakoż kolumbus iest/
a eo Calamitas Prussica in apertum produxit, quod Pax & felicitas
diurna texerat. Potęza suo maximo commodo Gustaw/ Cia
Morskie/ & ærarium perpetuum & perennem belli neruum, kiedy R. P.
Nasta mala/ może sie colluuiem poszronnych nieprzyjaciół nie bać.

Znajdzic się podobno ita priuatis comodis affixus, abo rączey
infami lucro, & largitionibus Gedanensi: dementatus, kiedy temu
Ciu przeczyć zechce/ a Reipub. y KROLOWI J. Mci Dominium
Maris obejmowac / nescio que imaginaria, aut non bene intellec-
ta contra obtendendo: Leż z istum extremæ amentia homi-
nem, non tam rationibus aut legibus, quam Hippocratis vincu-

lis allig

lis alligandum censeo. Jużli kiedyś hoc vilē māncipium pecunie
& turpis quaestus, ma iſſeze aliquam guttam mentis, nlech sie uro-
che per lucida interualla recolligunt, tak ſumnienie ſwieje zawszeſt/
gdy dla huku Tytocy abo filku ſi: Talirow nieopłacowana ſkoda te-
rii Reipub: auſu temerario myeli uzyntę. A zatym omnium da-
mnorum, ktoreby ex ceſſatione telonei Rēpub: odnoſia, compe-
nſationem & in ſolidum refuſionem na ſie bierze/ ktorey nie wydo-
la nigdy/ chyba wieczna buſyſwey/ o ktoru mney dba/ zguba/ y my-
niſzezeniem ſwego domu; gdyż raro antecedentem ſceleſtum deſe-
ruit pede poena clando. Wyſtali tuž dawno Gdaniſzczanie Oſia ze
zlotem/ wſytkich argenteis telis cheac oppugnare: kto ma enote y
ſumnienie/ y honor & bonum publicum mihiu/ ni chay ſie ma na
ſerožnoſć: bo ten znać bedzie/ že v kogo aſinus auro onustus no-
eligował/ iceli za Gdaniſzczany przećinko Ćlu/ abo ryczey przećinko
Urzeczyſtie bedzie mowit. Nie wydzieraymy tego Rzeczypp: czego
Maiores Noſtri krewia nabyl. Ulichay na Morzu bedzie Classis
perpetua, ni wpađnie tak leno drugi Gufaw do polski. A Prus
ſta Ziemia/ que est obnoxia maritimis incuſionibus, bedzie mię-
ta firmum & conſans fortaſtitum. Rzadziby pedobno Hollandoſ
wte nedyimi ſaſiadaſi byli/ y ſwoje Ordines abo Optimaty do Prus
wneſli/ za predkim pozwoleniem miast Piastich/ w których Diſsi-
dencoſcie przemagala; lecz continua bellis distracti & exhausti,
wte v mneyſcia oblegloſcia impediti, iſſeze ſposobu nie znaduſto.

Bedzie ſie konu zdecio/ że to cyllu domysly/ y diſkurs niepoerzeſ-
hny. Ulichze tak bedzie. To pewna; że y domysly aliorum clan-
deſtina confilia, abo inclinatas do ożego voluntates, & defideria,
detegunt. Daſmy to (quod Superi auertant) żeby Hollandoſ
Pruſſiam occupaturi przyplynieli insperatę, dalož ſie wydzleſ ſeſzelle-
by nie naležli mneyſcia geſcowego w Piastech. Zeby tedy nie tento-
wali kiedyž kolwiek/ classis maritima pro ſalute Pruſſia, a zęym
totius Reip: zawsze excubabit.. To bedzie trænum na pyſne Miſa-
ſko/ & ad turbas, ſeditiones, & rebellionem, dla rožnych ſekt barzo-
ſkonne: indezej iſſiby nie mięta bydż Classis, abo takim kolwiek
ſposobem choragiów zwinięta/ przywlaſczaſyliby ſobie Gdaniſzczanie

temerè, & tumidè Dominum maris; blorac sole non sine com-
tempu Nostro & irrisione, za præjudicatum na potym: je chœc
wszœjœla sie byla Rzeczp: na morzu aby Cio bylo / a przecie nie mo-
glä tego dokazac / dla potentcy lebnego Miasta.

Do tego/ summis opibus & fastu elati, czest aby iugum excu-
tere Recip: minarentur; wiezjac do dobrze ze Polska bez Portu bydż
nie moze. Alez mogłoby sie obeysc̄ bez tego Gdanska / kiedyby nie
pestis omnium Regnorum luxus, esblwte nasze Polske opamowal/
gdzie ani in victu, ani in vestitu, nec in titulis żadney dysynkcy/
a przey tym porządku/ nie moſ/ nullis legibus varium luxum etiam
in infima plebecula coercētibus. Ule tak w innych Narodach/
ktore ad frugalitatis normam omnia exigunt, y kāzdy stan intra su-
os limites zostawſy / luxum omnem proscriptibit, ktory do Polski
tanquam ad asylum profugit. Ule znali Polacy przedym Gdans-
ka/ nie mieli gðzje dostatkow swoich wymozic / a przecie nie uſtar-
zali sie na to/ contenti opibus domesticis & illa antiqua in victu &
culku simplicitate. Chodzil Glemanski mlet iż w Brzezinski abo
Morawskim subite / y owoſci Senat: Kajetan nie trakhego blawatu
zazymaliz a o rojstie lebnie bylo szychac: dom w źycie stolowe hawal
dostatki / a teraz lada kto (ktorego substancja zanioszby ſet na ramieniu / abo iſko Počta leben mowet: Tota domus Codri Rhedā com-
prenditur vna) w akſamiteſ / abo tabinu / tak⁹ paw oczkowaty cho-
dzi / a przez wind do ſtolu nie zasiedzie. Pudeat ſic ab auis degon-
ralsk! Ulech jeby iedno (co hoc æuo niemal iż nispodebne) wrota
ella sie Polska ad illam frugalitatem, ktora iſceze byla za Króla Ste-
phana / a dworsy pokoy Korzennym y winnym Krájom / swiemiſ ſie
contentowala dostatkami: perwiſby Gdansk ktory z naszych dostatk-
ow intantam potentiam & amplitudinem creuit, w rybaki ſie ſzno-
wu obrocil.

W czym day Boże abyśmy ſie obaczylt/ za Panowania p. V.
Mikołaiwego/ ktorego aby Bog w dobrym zdrowiu y w biegoslawien-
stwie swoym chwał / vna cum Augustissima Conſorte, na
Obrone Koſcioła ſwigo / y Uſzey Oyczyszny ozdobe/
na poſtrach Paganow wſykiem:

Publicum est totius Christiani Orbis votum,

